

Четвъртък, 1 декември 2016 г.

P8_TA(2016)0464

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз: оценка

Резолюция на Европейския парламент от 1 декември 2016 г. относно фонд „Солидарност“ на Европейския съюз: оценка (2016/2045(INI))

(2018/C 224/22)

Европейският парламент,

- като взе предвид член 175 и член 212, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз ⁽¹⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 15 януари 2013 г. относно фонд „Солидарност“ на Европейския съюз — изпълнение и прилагане ⁽²⁾,
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз ⁽³⁾,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (COM(2013)0522) ⁽⁴⁾,
- като взе предвид доклада на Комисията, озаглавен „Доклад за дейността на фонд „Солидарност“ на ЕС през 2014 г.“ (COM(2015)0502),
- като взе предвид своята резолюция от 5 септември 2002 г. относно наводненията в Европа ⁽⁵⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 8 септември 2005 г. относно природните бедствия (пожари и наводнения) в Европа през лятото на 2005 г. ⁽⁶⁾,
- като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Бъдещето на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз“ (COM(2011)0613),
- като взе предвид становището на Комитета на регионите от 28 ноември 2013 г. относно фонд „Солидарност“ на Европейския съюз ⁽⁷⁾,
- като взе предвид Междуетатичното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление ⁽⁸⁾,
- като взе предвид член 52 от своя правилник,

⁽¹⁾ ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3

⁽²⁾ ОВ C 440, 30.12.2015 г., стр. 13.

⁽³⁾ ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 143.

⁽⁴⁾ ОВ C 170, 5.6.2014 г., стр. 45.

⁽⁵⁾ ОВ C 272 E, 13.11.2003 г., стр. 471.

⁽⁶⁾ ОВ C 193 E, 17.8.2006 г., стр. 322.

⁽⁷⁾ ОВ C 114, 15.4.2014 г., стр. 48.

⁽⁸⁾ ОВ C 373, 20.12.2013 г., стр. 1.

Четвъртък, 1 декември 2016 г.

- като взе предвид доклада на комисията по регионално развитие и становищата на комисията по бюджети и на комисията по бюджетен контрол (A8-0341/2016),
- А. като има предвид, че фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (фонд „Солидарност“ на ЕС) е създаден съгласно Регламент (ЕО) № 1012/2002 в отговор на опустошителните наводнения в Централна Европа през лятото на 2002 г. като ценен инструмент, който да даде възможност на ЕС да реагира при големи природни бедствия и при изключителни регионални бедствия на територията на Съюза и в държавите, участващи в преговори за присъединяване, както и за да се прояви солидарност с регионите и държавите, които отговарят на условията за отпускане на финансиране; като има предвид, че той подкрепя само спешни действия и действия по възстановяване, извършвани от правителствата вследствие на природни бедствия, които оказват пряко въздействие върху живота на хората, околната среда или икономиката в даден засегнат регион (въпреки че следва да се отбележи, че през 2005 г. Комисията представи предложение, насочено към допълнително разширяване на първоначалния обхват);
- Б. като има предвид, че от създаването си насам фонд „Солидарност“ на ЕС изпълнява много полезна роля, като успя да мобилизира общо 3,8 милиарда евро във връзка с над 70 бедствия в 24 държави членки и присъединяващи се държави, които се явяват бенефициенти, и че той е послужил за финансиране на действия в отговор на широк кръг от природни явления, като земетресения, наводнения, горски пожари, бури и неотдавна — суша; като има предвид, че фонд „Солидарност“ на ЕС продължава да бъде един от най-ярките символи на солидарност във време на нужда;
- В. като има предвид, че през 2014 г. инструментът беше изцяло преразгледан с цел: подобряване и опростяване на процедурите и гарантиране на по-бърз отговор в срок от шест седмици от датата на подаване на заявлението; преразглеждане на приложното му поле; определяне на ясни критерии за регионалните бедствия и укрепване на механизмите за предотвратяване на бедствията и на стратегиите за управление на риска, като по този начин се повишава ефективността на отпусканото финансиране в съответствие с множеството искания, отправени през годините от Европейския парламент, както и от местните и регионалните органи; като има предвид, че в предложението за т.нар. Регламент „Омнибус“ (COM(2016)0605 — 2016/0282(COD)) , представено от Комисията на 14 септември 2016 г., се предвижда ново преразглеждане на Фонда с оглед на повишаването на готовността и ефективността на извънредната финансова помощ;
- Г. като има предвид, че Парламентът решително подкрепи предложенията за реформа, като по-голямата част от тях бяха искания, които той вече беше формулирал в свои предишни резолюции;
- Д. като има предвид, че заявленията, получени преди юни 2014 г. (когато преразгледаният регламент влезе в сила), бяха оценени съгласно първоначалния регламент, докато заявленията, получени след това, бяха оценени съгласно преразгледания регламент;
- Е. като има предвид, че инвестициите, насочени към предотвратяване на природни бедствия, са от изключителна важност с оглед на изменението на климата; като има предвид, че ЕС е отпуснал значителни средства за инвестиции в предотвратяването на природни бедствия и в стратегии за управление на риска, по-специално в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове;
- Ж. като има предвид, че по изключение в случай на недостиг на средства на разположение през дадена година може да се използват средства, предвидени за следващата година, като се вземе предвид годишният бюджетен таван на Фонда както за годината, в която е настъпило бедствието, така и за следващата година;
1. припомня, че от създаването си през 2002 г. насам фонд „Солидарност“ на ЕС е важен източник на финансиране за местните и регионалните органи на управление, като смекчава последиците от природни бедствия, възникващи в цяла Европа, като наводнения, земетресения или горски пожари, и че той служи като средство за изразяване на европейската солидарност спрямо засегнатите региони; подчертава, че за обществеността фонд „Солидарност“ на ЕС представлява една от най-конкретните и осезаеми прояви на подкрепата, която ЕС може да предостави за местните общности;
 2. подчертава, че от създаването на фонд „Солидарност“ на ЕС насам природните бедствия в Европейския съюз са се увеличили значително по брой, тежест и интензивност като последица от изменението на климата; съответно подчертава, че един солиден и гъвкав инструмент предлага добавена стойност, изразяваща се в проявяването на солидарност и осигуряването на действителна и своевременна помощ на гражданите, засегнати от големи природни бедствия;
 3. изтъква, че фонд „Солидарност“ на ЕС се финансира извън рамките на бюджета на Европейския съюз и разполага с максимален бюджет от 500 милиона евро (по цени от 2011 г.) и че въпреки присъщата за инструмента гъвкавост (пренасяне $n + 1$) е възможно всяка година да останат неизползвани значителни средства; отбелязва в този контекст частичното интегриране в бюджета на отпусканите годишни средства за Фонда, предвидено в предложението за регламент „Омнибус“, с оглед на ускоряването на процедурата за мобилизиране на средства и на бързото и ефективно реагиране във връзка с гражданите, засегнати от бедствие;

Четвъртък, 1 декември 2016 г.

4. изтъква, че използването на годишния праг показва, че годишният размер на бюджетните кредити, след въвеждането на новия програмен период на МФР, е подходящ;
5. подчертава значението на реформата от 2014 г., която най-сетне успя да преодолее блокирането в Съвета и да отрази многократните му искания за подобряване на ефективността на помощта, с цел да се осигури бързата реакция при предоставянето на помощ на гражданите, засегнати от природни бедствия; освен това посреща със задоволство неотдавнашното предложение „Омнибус“, с което се въвеждат нови разпоредби по отношение на опростяването и улесняването на мобилизирането на финансирането;
6. подчертава основните елементи на реформата, а именно: въвеждане на авансови плащания, като максимално 10 % от очаквания общ размер на финансовите вноски се предоставят при поискване в кратък срок след внасянето в Комисията на заявлението за финансова вноска от Фонда (с максимален размер 30 милиона евро); допустимост на разходите, свързани с подготовката и изпълнението на спешни действия и действия по възстановяване (основно искане на Парламента); удължаване на сроковете, в рамките на които отговарящите на условията държави трябва да внесат заявление (12 седмици след възникването на първите щети) и да създадат проект (18 месеца); въвеждане на срок от шест седмици, в рамките на който Комисията трябва да отговори на заявленията; нови разпоредби относно предотвратяването на природните бедствия, както и подобряване на процедурите по отношение на доброто финансово управление;
7. подчертава обаче, че въпреки въвеждането на механизъм за по-бързо получаване на авансови плащания в сравнение с нормалната процедура, бенефициентите продължават да се сблъскват с проблеми заради продължителността на целия процес от подаването на заявлението до изплащането на окончателната вноска; подчертава в този контекст необходимостта да се внесе заявление възможно най-скоро след настъпването на бедствие, както и да се въведат допълнителни подобрения по отношение на етапа на оценяване, както и по отношение на следващите етапи, с цел да се улесни извършването на плащанията; счита, че новите разпоредби, предложени в рамките на Регламента „Омнибус“ по отношение на фонд „Солидарност“ на ЕС, могат да допринесат за по-бързото мобилизиране с оглед на покриването на реалните потребности на място; подчертава също така, че държавите членки трябва да разгледат собствените си административни процедури с цел ускоряване на мобилизирането на помощ за засегнатите региони и държави; предлага освен това с оглед на евентуалните подобрения в рамките на една бъдеща реформа да се въведе искане за задължително актуализиране на националните планове за управление на бедствията, както и изискване за предоставяне на информация относно подготовката на споразумения за спешно възлагане на поръчки;
8. призовава държавите членки да подобрят своите средства за комуникация и сътрудничество с местните и регионалните власти, както при оценката на щетите, които отговарят на критериите и за които е поискана финансова помощ от фонд „Солидарност“ на ЕС, и при изготвянето на заявленията, така и при изпълнението на проекти за противодействие на последиците от природни бедствия, като по този начин се гарантира, че помощта на Съюза е ефективна на място и че се насърчават устойчивите решения; счита също така, че следва да се придаде публичност сред широката общественост на подкрепата от фонд „Солидарност“ на ЕС; призовава съответните органи да подобрят комуникацията и да предоставят информация относно подкрепата от страна на фонд „Солидарност“ на ЕС, без да се създава допълнителна административна тежест;
9. подчертава, че е важно да се гарантира, че в отговор на природните бедствия държавите членки се придържат към процедурите за възлагане на обществени поръчки с оглед на идентифицирането и разпространяването на най-добрите практики и извлечените поуки по отношение на обществените поръчки при извънредни ситуации;
10. посреща със задоволство разясняването от страна на Комисията на правилата относно критериите за отпускане на финансиране за регионалните природни бедствия, но изтъква, че в окончателното споразумение между Парламента и Съвета се запазва прагът на допустимост от 1,5 % от регионалния БВП, както се предвиждаше в предложението на Комисията, въпреки усилията на Парламента той да бъде намален на 1 %; отбелязва, че уязвимостта на най-отдалечените региони е взета предвид, като прагът е намален на 1 %;
11. отчита, че Фондът предоставя помощ за щети, които не са покрити от застраховки, и не предоставя обезщетение за лични загуби; подчертава факта, че действията в дългосрочен план, например устойчивото възстановяване или дейностите за икономическо развитие и превенция, могат да получават финансиране по линия на други инструменти на Съюза, по-специално по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове;
12. призовава държавите членки да използват по оптимален начин съществуващите фондове на ЕС, по-специално петте европейски структурни и инвестиционни фонда, за инвестиции с оглед на предотвратяването на природни бедствия и подчертава значението на развитието на полезно взаимодействие между различни фондове и политики на Съюза, с оглед на предотвратяването на последиците от природните бедствия и — в случаите, в които са мобилизирани средства от фонд „Солидарност“ на ЕС — с оглед на гарантирането на консолидацията и дългосрочното и устойчиво развитие на проекти за възстановяване; поддържа становището, че всеки път, когато се използват средства от фонд „Солидарност“, съответната държава членка следва да се ангажира официално, че ще предприеме всички необходими мерки за предотвратяване на бедствията и за устойчиво възстановяване на засегнатите райони; призовава, когато е налице полезно взаимодействие, да се опрости от административна гледна точка и в рамките на възможното процесът на използване на средства от различни източници;

Четвъртък, 1 декември 2016 г.

13. съответно подчертава, че трябва да се активизират усилията за инвестиране в мерките за адаптиране към изменението на климата и за смекчаване на последиците от него, като при подпомагането на възстановяването и повторното залесяване в рамките на фонд „Солидарност“ на ЕС се вземат под внимание превантивните мерки; счита, че превенцията следва да се превърне в хоризонтална задача, и предлага при смекчаването на последиците от дадено бедствие по линия на фонд „Солидарност“ на ЕС да се предприемат превантивни мерки въз основа на екосистемния подход; освен това призовава държавите членки да въведат стратегии за предотвратяване на риска и за управление на риска, като се има предвид също така, че понастоящем много природни бедствия са преки последици от човешката дейност;

14. подчертава, че е важно да се осигури максимална прозрачност при отпускането, управлението и използването на средства по линия на фонд „Солидарност“ на ЕС; счита, че е важно да се установи дали субсидиите от фонд „Солидарност“ са използвани в съответствие с принципите на добро финансово управление, с цел да се набележат, развият и обменят най-добрите практики и извлечените поуки; съответно приканва Комисията и държавите членки да увеличат прозрачността и да гарантират обществен достъп до информацията през целия процес на мобилизиране на помощта от подаването на заявлението до приключването на проекта; също така призовава да се изготви специален доклад от Европейската сметна палата относно функционирането на фонд „Солидарност“ на ЕС, не на последно място с оглед на факта, че последният наличен доклад предхожда преразглеждането през 2014 г. на Регламента относно фонд „Солидарност“ на ЕС;

15. отбелязва, че през 2014 г. бяха получени тринадесет нови заявления, и насочва вниманието към особените обстоятелства през въпросната година, при които шест от тези заявления бяха оценени съгласно предишния регламент, а останалите седем заявления бяха оценени в съответствие с преразгледания регламент;

16. припомня, че през 2014 г. бяха отхвърлени две заявления в рамките на стария регламент относно фонд „Солидарност“ на ЕС с обосновката, че въпросните бедствия не могат да бъдат считани за „извънредни“, независимо от факта, че са причинили сериозни щети и имат преки последици за икономическото и социалното развитие на засегнатите региони, и поради това приветства поясненията, направени в това отношение в преразгледания регламент относно фонд „Солидарност“ на ЕС; въпреки това с оглед на бъдещите реформи и вземайки предвид възможността за формулиране на нова дефиниция за регионалните природни бедствия предлага да се предостави възможност за подаване на единно заявление съвместно от няколко отговарящи на условията държави, засегнати от природно бедствие от трансграничен мащаб, при което причината за бедствието е една и съща и последиците настъпват едновременно, както и непреките щети да се вземат предвид при оценката на заявленията;

17. приканва Комисията с оглед на бъдещите реформи да вземе под внимание възможността за повишаване на прага на авансовите плащания от 10 % на 15 %, както и да се съкратят сроковете за обработка на заявленията от шест на четири седмици; приканва също така Комисията да обмисли възможността прагът на допустимост за природните бедствия да бъде определен на 1 % от регионалния БВП и да се взема предвид при оценката на заявленията нивото на социално-икономическо развитие на засегнатите региони;

18. изтъква необходимостта да се обмисли дали могат да се използват нови показатели освен БВП, например индексът на човешкото развитие и регионалният индекс на социалния прогрес;

19. посреща със задоволство факта, че седем заявления за получаване на помощ бяха приети от Комисията в рамките на преразгледаните правила, включително четири, които бяха одобрени в края на 2014 г., но за които бюджетните кредити се наложи да бъдат прехвърлени към 2015 г., както е посочено в годишния доклад за дейността на фонд „Солидарност“ на ЕС за 2015 г.; припомня в този контекст, че 2015 г. е първата пълна година на прилагане на преразгледаните правила и че анализът показва, че правните разяснения, въведени чрез реформата, доведоха до успешен изход за заявленията, като случаят не беше такъв при старите разпоредби, съгласно които около две трети от заявленията за помощ за регионални бедствия бяха оценени като неотговарящи на условията;

20. изразява съжаление във връзка с продължителността на процедурите за оценка на докладите за изпълнение и приключване съгласно стария регламент и предвижда, че по силата на изменения регламент приключването на проектите ще се извършва по-ефикасно и прозрачно, както и по начин, който гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза;

21. подчертава освен това, че член 11 от изменения регламент предоставя на Комисията и на Европейската сметна палата правото на одит и дава възможност на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) да провежда разследвания, когато това е необходимо;

Четвъртък, 1 декември 2016 г.

22. призовава Комисията и Европейската сметна палата да извършат оценка на функционирането на фонд „Солидарност“ на ЕС преди края на текущия многогодишен финансов период;
 23. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и държавите членки, както и на регионалните органи.
-